

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1063

Vragen van het lid **Potters** (VVD) aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht dat veroordeelde criminelen een bijstandsuitkering ontvangen* (ingezonden 28 december 2012).

Antwoord van staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 21 januari 2013)

Vraag 1

Kent u het bericht dat veroordeelde criminelen een bijstandsuitkering ontvangen?¹

Antwoord 1

Ik heb kennis genomen van de uitzending van RTL Nieuws op 23 december 2012 over veroordeelde criminelen die een bijstandsuitkering ontvangen.

Vraag 2 en 3

Kunt u toelichten om welk bedrag en om hoeveel personen het gaat? Kunt u toelichten hoeveel, en welke, gemeenten niet zijn aangesloten bij de informatiedienst, zodat deze gemeenten niet weten welke personen geen recht hebben op een uitkering?

Antwoord 2 en 3

Sinds 1 januari 2011 is in de wet vastgelegd dat mensen hun sociale zekerheidsrechten verliezen als zij zich onttrekken aan een aan hen opgelegde vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel. In de wet is voorzien in een overgangstermijn van 6 maanden. Dat betekent dat lopende uitkeringen vanaf 1 juli 2011 in geval van samenloop beëindigd kunnen worden. Om de wet te kunnen uitvoeren, vindt er gegevensuitwisseling plaats tussen Justitie en de uitvoeringsorganen sociale zekerheid. Voor gemeenten genereert het Inlichtingenbureau de samenloopsignalen. Gemeenten worden met deze samenloopsignalen in staat gesteld om de uitkering van voortvluchtige veroordeelden direct te beëindigen. Gemeenten kunnen er voor kiezen deze samenloopsignalen op ad-hoc-vraag af te nemen of deze automatisch te ontvangen van het Inlichtingenbureau, via een maandelijkse rapportage. In de periode van september 2011 tot en met september 2012 heeft het Inlichtingenbureau 1036 signalen van voortvluchtige veroordeelden gegene-

¹ RTL Nieuws, 23 december

reerd. Het is mij gebleken dat niet alle gemeenten gebruik maken van de maandelijkse rapportage van het Inlichtingenbureau.

Vraag 4

Zijn gemeenten verplicht zich in te schrijven voor de nieuwsbrief van de informatiedienst? Zo ja, wat is de sanctie als gemeenten dit niet doen? Zo nee, bent u voornemens gemeenten dit alsnog te verplichten, omdat het verstrekken van uitkeringen aan gedetineerden in strijd is met de wet?

Antwoord 4

Gemeenten zijn niet verplicht om gebruik te maken van de maandelijkse rapportage van het Inlichtingenbureau. Gemeenten kunnen er ook voor kiezen deze samenloopsignalen op ad-hoc-vraag af te nemen van het Inlichtingenbureau. De gemeenten die de maandelijkse rapportage niet automatisch ontvangen zijn door het Inlichtingenbureau hierover benaderd. Zij hebben desgevraagd aangegeven de maandelijkse rapportage alsnog af te nemen. Een viertal gemeenten zal de signalen op ad-hoc vraag blijven afnemen vanwege hun werkproces en hun systemen.

Vraag 5

Wat bedoelt u met de opmerking dat u «gemeenten heeft aangespoord om meer werk te maken van de handhaving van de Wet werk en bijstand (WWB) op dit punt»? Welke acties gaat u concreet ondernemen?

Antwoord 5

Ik heb met de Verzamelbrief SZW van 21 december 2012 gemeenten erop gewezen dat de maandelijkse rapportage van het Inlichtingenbureau een efficiënt hulpmiddel is gebleken. Daarbij heb ik het belang benadrukt van een goed en efficiënt gebruik van de samenloopsignalen van het Inlichtingenbureau. Ik heb gemeenten erop gewezen dat zij verantwoordelijk zijn voor een correcte uitvoering van de wet en daartoe alle beschikbare gegevens dienen te gebruiken.

Vraag 6

In hoeverre is het u bekend of veroordeelde criminelen ook andere uitkeringen dan een bijstandsuitkering ontvangen? Bent u bereid dit in kaart te brengen?

Antwoord 6

Als een voortvluchtige veroordeelde een uitkering ontvangt, wordt deze beëindigd. Tot september 2012 zijn bij het UWV 1162 en bij de SVB 89 uitkeringen van voortvluchtige veroordeelden beëindigd.

Vraag 7 en 8

Hebben de desbetreffende veroordeelden, die hun straf nog moeten uitzitten, de wet (bijvoorbeeld de WWB) of anderszins voorschriften overtreden door de onterechte bijstandsuitkering wel in ontvangst te nemen? Zo ja, welke (strafrechtelijke) vervolgstappen worden aanvullend genomen bovenop de terugvordering?

Welke maatregelen gaat u (of gaan de desbetreffende gemeenten) nemen om de bedragen terug te vorderen?

Antwoord 7 en 8

Op grond van artikel 17 WWB is de uitkeringsontvanger verplicht op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed kunnen zijn op het recht op bijstand. Dit geldt ook voor de situatie van onttrekking aan een opgelegde vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel. Met de inwerkingtreding per 1 januari 2013 van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving zijn gemeenten verplicht om de uitkering, die als gevolg van het niet nakomen van de inlichtingenplicht ten onrechte is verstrekt, terug te vorderen (dit geldt voor vorderingen die vanaf 2013 zijn ontstaan. Voor 2013 was het terugvorderen een bevoegdheid van gemeenten). Daarnaast dient de gemeente vanaf 1 januari 2013 een bestuurlijke boete op te leggen van 100% (eerste overtreding) of 150% (bij recidive) van het benadelingsbedrag. Ook kan in plaats van een bestuurlijke

boete een strafrechtelijke sanctie aan de orde zijn. Dit speelt in principe vanaf een benadelingsbedrag van € 50.000.

Vraag 9

Hoe voorkomt u dat gemeenten in de toekomst weer onterecht uitkeringen aan veroordeelden gaan verstrekken, terwijl deze veroordeelden hun straf nog moeten uitzitten? Wie neemt de regie op dit punt in 2013?

Antwoord 9

Gemeenten zijn op grond van de wet verplicht de uitkering van voortvluchtige veroordeelden met terugwerkende kracht te beëindigen en deze terug te vorderen. Gemeenten hebben daarin hun eigen verantwoordelijkheid. Het Inlichtingenbureau ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van deze wet. Om het belang van een correcte uitvoering van de wet te onderstrepen heb ik alle gemeenten via de Verzamelbrief SZW gewezen op het belang van een goed en efficiënt gebruik van samenloopsignalen van het Inlichtingenbureau.

Toelichting:

deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Van Nieuwenhuizen-Wijbenga (VVD) en Heerma (CDA), ingezonden 27 december 2012 (vraagnummer 2012Z22985)